

Axel Skoubo, undan landsstevnu hjá Javnaðarflokkinum:

Flokkurinn má koma við greiðum boðum

– Tað nyttar einki at mala uttanum málið. Nú má flokkurinn einaferð fyrri allar geva greið boð um hvat hann vil í ríkismálinum. Antin samarbeiðir hann við samgonguna allan vegin, ella gera hann tað ikki, sigur Axel Skoubo á Sandi, sum annars ikki dylir fyrri, at hann sjálvur hellir meira til at varðveita ríkisfelagsskapin

SVEINUR TRÓNDARSON

Um vikuskiftið fer Javnaðarflokkurinn at hava landsstevnu í Skopun, har m. a. framtíðarpolitikkurinn skal fastleggjast.

Tað málið, sum uttan iva fer at fáa drúgvast umtaluna á fundinum verður málið um ríkisbroytingarnar.

Hvítabók er komin og saman við Sambandsflokkurinn er Javnaðarflokkurinn tann einasti, sum enn ikki er komin við nakrari útsøgn um tað sum skal henda framyvir.

Í Sosialinum í gjár stóð at lesa, at Sambandsflokkurinn ikki fer at siga nakað fyrri enn Javnaðarflokkurinn hevur úttalað seg, og tað

hendir um vikuskiftið.

Men tað eru ikki øll, sum eru nøgd við, at Javnaðarflokkurinn ikki hevur givið boð upp á sínar ætlanir.

Veljararnir í iva

Ein teirra er Axel Skoubo á Sandi. Hann heldur, at Javnaðarflokkurinn langt síðani átti at havt boðað frá, hvørja leið teir ætla at halda

– Veljarar floksins eru í iva, tí eingin veit hvør leið floksins er. Ætla teir at samstarva við landsstýrið ella ætla teir ikki at samstarva, sigur Axel Skoubo, sum annars heldur, at leiðin, sum flokkurinn hevur hildið síðani seinasta væl hevur verið heldur slingrandi.

– Aftaná fólkatingsvalið kvettu teir so at siga sambandi við javnaðarflokkinn í Danmark og eftir at áttandi samgonga var skipað, eftir seinasta lögtingsval, søgdu teir, at Tjóðveldisflokkurinn hevði gjørt ein brølara, tí hann hevði fingið nógva meira saman við Javnaðarflokkinum, sigur Axel Skoubo.

Ti heldur hann at tað er alneyðugt, at flokkurinn nú greitt sigur hvat hann ætlar. Saman við mongum øðrum er hann annars ein teirra, sum vil halda fast í ríkisfelagsskapin og tí heldur hann tað kann fara at gerast

trupult hjá flokkinum at fara at samstarva við samgonguna.

– Eg haldi ikki, at tað er so lætt at samstarva við samgonguna, tí teir vilja hava alt ella einki. Tí má flokkurinn taka eina endaliga støðu. Fara teir at samstarva við samgonguna, so er tað við tí fyrri eyga, at fáa avgerandi ávirkan á tað sum spyrst burtúr, sigur Axel Skoubo.

Sambandsflokkurinn hevur skyldina

Tað skilt á øllum brøgdum, at Axel Skoubo, hóast fegin um ríkisfelagsskapin, er ikki sorið illur inn á Sambandsflokkinn.

– Tað munnu vera fleiri við mæ sum halda, at Sambandsflokkurinn eigur alla skyldina fyrri tað sum hendir nú. Teir hava altíð hildið ímóti og ikki vilja gjørt nakrar broytingar í nokrum víðurskiftum millum Danmark og Føroyar, og úrslitið av tí siggja vit nú, sigur Axel Skoubo.

Hann vísir á, at bankakreppan og annað hevur gjørt, at Tjóðveldisflokkurinn hevur fingið vind í seglini, og nú er fullveldismálið tað sum stendur ovast á skránni.

– Javnaðarflokkurinn er í veruleikanum tann, sum

hevur víst størstan vilja til at fremja broytingar á sjálvstýrsléið. Tað hendi snøgt sagt einki fyrri enn Javnaðarflokkurinn tók stig til samgonguna við Tjóðveldisflokkinn og Fólkaflokkinn. Tað var politisk nýskapin sum vildi nakað. Tann samgongan framdi stig, sum gingur rættan vegin, og hon var tann fyrsta sum gjordi tað, sigur Axel.

Og hann heldur fast við, at Sambandsflokkurinn ikki fyrri enn í ár hevur skilt, at tað er okkurt í ferð við at henda við ríkisfelagsskapinum, og nú er í grundini ov seint.

– Aftaná ta samgonguna, sum var í seinnu helvt av sjevtíðarunum hevur Sambandsflokkurinn aftur verið í samgongu, og arbeiðshátturin hevur verið tann sami. Ongar broytingar av nokrum slag. Alt við tað gamla, sigur Axel Skoubo.

Verða seld til NATO istaðin

Sum sagt, so vil Axel varveita ríkisfelagsskapin heldur enn at lata Føroyar vera heilt sjálvstøðugar.

Hann heldur, at Javnaðarflokkurinn skrivur sín egna deyðadóm við at góttaka eina føroyska grundlóg, og ser tí trupulleikar hjá flokkinum at mæta samgonguni.

– Orsøkin til tað er, at flokkurinn vil hava somu grundlóg sum Danmark, og tað vil samgongan ikki. Tí sigi eg, at gongur flokkurinn við til, at nýggj grundlóg skal gerast, so víkir hann so nógva frá sínum grundprinsippum, at so er grundarlagið undir flokkinum burtur, sigur Axel.

Sjálvur heldur hann at ríkisfelagsskapurinn er annað enn pengar, og hann heldur eisini at tosið um NATO seinastu tíðina bera á tað bortið, at verður ríkisstjóðin úr Danmark skorin burtur, so verða oyggjarnar »seldar« til NATO istaðin.

– Onkustaðni skulu pengarnir koma frá, og tað er ikki óhugsandi í minari verð, at landsstýrið tá fer at »selja« NATO rættindi at vera í landinum og fáa pengar afturfyrri, sigur Axel Skoubo, sum ikki heldur tað vera nakað petti frægari at fáa pening tann vegin enn úr Danmark.

Broytingar skulu gerast

Nú skal alt hetta tosið ikki skiljast soleiðis, at Axel Skoubo er ímóti broytingum, tí tað er hann als ikki. Hann heldur at tað er neyðugt at broyta og dagføra samstarvið millum londini bæði, tí tað nú er so langt

fráfríðið síðani tað var gjørt í hesum líkinum.

– Sjálvandi skulu broytingar til, og tær broytingarnar skulu staðfesta víðurskiftini millum londini bæði. Har skal greitt ásetast hvør hevur ábyrgdina fyrri hvørjum og so víðari. Tað sum hevur verið higartil kann ikki halda fram, tí tað hevur víst seg, at skipanin, hevur veikleikar, sigur Axel Skoubo.

Hinvegin heldur hann ikki at tað er rætt, at Føroyar fara burtúr ríkisfelagsskapinum, tí vit hava nógvar fyrirminur av at vera innanfyrri. Hesar fyrirminur heldur Axel, at føroyingar missa um Føroyar gerast fullveldi uttanfyrri danska ríki og við egnari grundlóg.

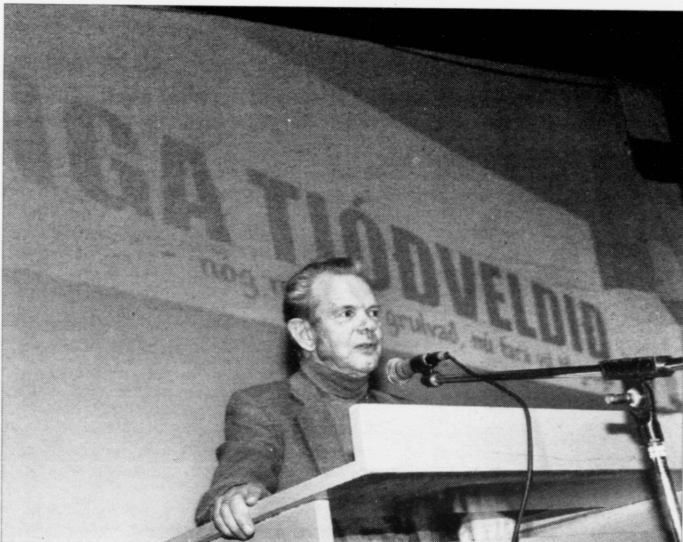
– Eg haldi ikki, at tað er rætt at sleppa teimum fyrirminum sum vit hava av at samstarva við danir, tí teir geva okkum so ótrúligar møguleikar, sigur hann.

Kortini mugu broytingar til, og tær byggja á ætlanin hjá politisku flokkunum. Ein flokkur er Javnaðarflokkurinn og Axel Skoubo heldur tí, at tað er alneyðugt, at floksleiðslan sigur veljarum sínum hvat flokkurinn ætlar og vil.

Axel Skoubo, lærari

Nógva fólk til 14. septemberhald

Fitt av fólkum var til kvöldsetuna, sum Unga Tjóðveldið skipaði fyrri í sambandi við, at tað var seinasta 14. septemberhald í hesum ártúsundinum

SVEINUR TRÓNDARSON

Týsdagin skipaði Unga Tjóðveldið fyrri seinasta 14. septemberhaldinum í hesum ártúsundinum. Haldið var í Lærarskúlahøllini og

var skipað sum ein kvöldseta, við røðum, upplestri og sangi.

Nú var tað ikki bara fólkaatkvøðan 1946, sum fekk sína minnisløtu.

Fríðarrørslan, sum hevði síni bestu ár í 70-árunum og byrjanini av áttatiárunum, hevði eisini fingið innivist, og orsøkin til tað er, at ein nakrar fáar dagar verður hernaðarkanningin, sum landsstýrið letur gera, almannakunngjørd.

Tveir røðarar vóru fyrri fríðarrørsluna, og vóru tað Kjartan Mørkøre, prestur og Elinborg Trónd Johansen, sum bæði vóru aktiv í føroysku fríðarrørsluni.

Hvítabók og framtíðin
Hinir røðararnir hetta

kvöldið vóru varaløgmaður Hogni Hoydal, sum røddi um tað, sum skal henda nú Hvítabók er komin, og Karin Kjølbro.

Róðan hjá Karin snúði seg eisini um framtíðina, men um at byggja framtíðarpolitikkinn á tað arbeiði, sum undanfarnir tjóðveldismenn hava lagt grundina til.

Umframt politikararnar báðar, núverandi og fyrrverandi, var eisini upplestur og sangur á skránni. Jóanes Nielsen, yrkjari og Jens Pauli Heinesen løsu upp úr tilfari teir sjálvir hava latið úr hondum, og Jóanes Jacobsen var á pallinum og framfórði nakrar sangir.

Eini 250 til 300 áhoyrarar vóru við til tiltakið.

Týsdagin var 14. september, dagurin fyrri fólkaatkvøðuna í 1946, og tað var hátíðarhildið við eini kvöldsetu á Lærarskúlanum har eisini Fríðarrørslan hevði fingið innivist. Kjartan Mørkøre var ein av teimum, sum gekk í fremstu røð tá fríðarrørslan skipaði fyrri mótmælingongum

Mynd: Álvur Haraldsen